

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 2018 - 11 - 28

**Zespół Prawa Pracy
i Zabezpieczenia Społecznego**

III.7040.93.2018.LN

**Pan
Robert Stępień
Prezes
Okręgowej Rady Lekarskiej
w Krakowie
Adres do korespondencji:
ul. Kordylewskiego 11
31-547 KRAKÓW**

Szanowny Panie Prezesie,

Rzecznik Praw Obywatelskich w pełni podziela przedstawione zastrzeżenia i uwagi dotyczące trybu procedowania ustawy z dnia 7 listopada 2018 r. o ustanowieniu Święta Narodowego z okazji Setnej Rocznicy Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 2117).

Należy wskazać, że prace sejmowe w tym wypadku trwały dwa dni, a pozostałe organy będące uczestnikami procesu ustawodawczego były zmuszone do podejmowania czynności w oderwaniu od przewidzianych w Konstytucji terminów, co z pewnością nie przełożyło się na jakość przygotowanego aktu normatywnego. Pośpiechu tego nie może z pewnością uzasadniać układ kalendarza, który zaskoczył ustawodawcę zmuszając go do interwencji, data Święta Niepodległości nie podlegała bowiem zmianom od 1989 r. (ustawa z dnia 15 lutego 1989 r. o ustanowieniu Narodowego Święta Niepodległości; Dz. U. Nr 6, poz. 34).

Zdaniem Rzecznika Przyjęty tryb legislacyjny naruszył wynikająca z art. 2 Konstytucji zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz nakaz zachowania odpowiedniej *vacatio legis*. Omawiana zasada zaufania wyraża się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa, „by nie stawało się ono swoistą pułapką dla obywatela i aby mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, iż nie naraża się na prawne skutki, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, iż jego działania podejmowane zgodnie z obowiązującym prawem będą także w przyszłości uznawane przez porządek prawny” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 7 lutego 2001 r., sygn. akt K 27/00). Związana z zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa jest zasada odpowiedniej *vacatio legis*. Nakaz zachowania

odpowiedniej *vacationis legis* – okresu «spoczywania» prawa, oddzielającego publikację aktu od jego wejścia w życie – mieści się w zasadach poprawnej legislacji i wynika z zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, a jego celem jest zapewnienie adresatom prawa czasu na przystosowanie się do zmienionych regulacji i na podjęcie odpowiednich decyzji co do dalszego postępowania” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 12 grudnia 2012 r., sygn. akt K 1/12).

Należy zaznaczyć, że z perspektywy osób prowadzących działalność gospodarczą, a zwłaszcza pracodawców, a także pracowników, tak późne ustanowienie w dniu 12 listopada święta może komplikować i dezorganizować ich normalne funkcjonowanie. Sądy zmuszone zostały do odwoływania rozpraw i wyznaczenia nowych terminów. Nie przyczyni się to zapewne do skrócenia czasu trwania postępowań sądowych. Pracownicy służby zdrowia w kierowanych do Rzecznika skargach protestują przeciwko przyjętej w art. 4 ustawy regulacji prawnej, przewidującej udzielanie w tym dniu świadczeń opieki zdrowotnej w szpitalach i w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej, wskazując w szczególności na kłopoty związane z koniecznością zapewnienia należytej opieki nad małymi dziećmi. Nie jest przy tym jasne odpowiednie zabezpieczenie finansowe ich pracy świątecznej, a także precyzyjne wskazanie podmiotów zobowiązanych do udzielania świadczeń w tym dniu.

Pomimo zasadności wskazanych uchybień o charakterze proceduralnym, Rzecznik niestety nie dysponuje środkami prawnymi, umożliwiającymi skuteczne podważenie konstytucyjności kwestionowanej ustawy ze względu na art. 59 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072). W przepisie tym ustawodawca wprowadził wyjątek od zasady orzekania przez Trybunał Konstytucyjny, w ramach kontroli następczej, o obowiązujących aktach normatywnych tylko w odniesieniu do postępowań zainicjowanych skargą konstytucyjną. Zarzuty Rzecznika dotyczące niekonstytucyjności tej regulacji prawnej, poprzez pominięcie wniosków i pytań prawnych, nie zostały podzielone przez Trybunał w postępowaniu z wniosku Rzecznika w sprawie K 1/17.

zał. 1

Z poważaniem

DYREKTOR ZESPOŁU
mgr Lesław Nawicki